

Temeljna prava - Engleska i Wales

Nacionalni sudovi

Služba sudova i tribunala Njezina Veličanstva

Služba sudova i tribunala Njezina Veličanstva nadležna je za upravljanje kaznenim, građanskim i obiteljskim sudovima i tribunalima u Engleskoj i Walesu te decentraliziranim tribunalima u Škotskoj i Sjevernoj Irskoj. Ona osigurava pravedan, učinkovit i djelotvoran pravosudni sustav koji provodi neovisna sudbena vlast.

Služba sudova i tribunala Njezina Veličanstva nastoji svim građanima osigurati pravodobni pristup pravosuđu, uzimajući u obzir njihove različite potrebe (bilo da su žrtve ili svjedoci kaznenog djela, osobe optužene za kaznena djela, zaduženi potrošači, djeca čija je dobrobit ugrožena, poduzeća u trgovačkim sporovima ili pojedinci koji traže svoja prava iz radnog odnosa ili osporavaju odluke državnih tijela).

Informacije o stupanju u kontakt sa sudovima dostupne su na stranici s [podacima za kontakt sudova](#)

Informacije o stupanju u kontakt s tribunalima dostupne su na stranici s [podacima za kontakt tribunala](#)

Dodatne informacije

Građanski postupci

1. U Engleskoj i Walesu građanski postupak pokreće oštećena osoba, koja se naziva „tužiteljem”. Nije potrebno provesti predistražne radnje radi utvrđivanja vjerodostojnosti pritužbe. I na Visokom i na Okružnom sudu građanski postupak obično započinje predavanjem isprave pod nazivom „tužba”. Rana se faza građanskih postupaka pretežito sastoji od razmjene službenih očitovanja odnosnih stranaka o predmetu.
2. Od građanskog se postupka obično može u bilo kojem trenutku odustati ili ga se može zaključiti dogovorom. U predmetima koji se nađu pred sudom obično sudi sudac bez porote. Međutim, u predmetima koji se odnose na tužbe za prijevaru, klevetu, uvredu, zlonamjerni progon i lišavanje slobode uz suglasnost je suda dostupno i pravo na sudski postupak pred porotom. Porota odlučuje o činjeničnim pitanjima i odšteti koja se dodjeljuje oštećenoj stranci. Presude bi u pravilu trebale biti jednoglasne, ali ako se porota ne može složiti, prihvatljive su i presude donesene većinom glasova.
3. Ako stranka odbije postupiti u skladu s presudom ili sudskim nalogom, dostupan je niz provedbenih postupaka. Ako se presudom nalaže plaćanje određenog novčanog iznosa, najčešći je način provedbe zapljena dužnikove imovine ili izdavanje naloga za naplatu. Ako je presuda izdana u obliku sudske zabrane, osoba koja odbije pridržavati se zabrane može biti kažnjena zatvorom za nepoštovanje suda. Sud u pravilu nalaže da troškove postupka snosi stranka koja je izgubila spor, ali kod sporova male vrijednosti u pravilu se očekuje da stranke podmire vlastite troškove, iako sudske pristojbe obično mogu naplatiti od stranke koja je izgubila spor. To je zato što su postupci za sporove male vrijednosti osmišljeni tako da stranke mogu rješavati pitanja bez korištenja usluga odvjetnika.

Pravna pomoć

1. U sva tri područja sudske nadležnosti u Ujedinjenoj Kraljevini postoji razgranat sustav primanja novčane pomoći iz javnih sredstava za osobe kojima je potrebna pravna pomoć ili zastupanje pred sudom. Takvi se programi nazivaju „pravnom pomoći” i bitni su za ostvarivanje zakonskih prava svakog pojedinca. Pravna pomoć namijenjena je građanima s niskim odnosno skromnim prihodima, a može se odobriti u potpunosti ili uz financijski doprinos pojedinca. Ako se pravna pomoć odobri, postupak se vodi na uobičajeni način, osim što između pojedinca i njegovog odvjetnika nema razmjene novca: sva plaćanja vrše se preko fonda za pravnu pomoć. U Engleskoj i Walesu za pravnu je pomoć odgovoran lord kancelar.
2. Pravnu pomoć u kaznenim i građanskim stvarima u Engleskoj i Walesu pruža Agencija za pravnu pomoć (Legal Aid Agency, LAA).

3. Pravne usluge u građanskim stvarima dostupne su putem mreže ugovornih organizacija. Pravila povezana s pružanjem pravne pomoći u građanskim stvarima utvrđena su prije svega Zakonom o pravnoj pomoći, izricanju kazne i kažnjavanju počinitelja iz 2012. te sekundarnim zakonodavstvom i smjernicama izrađenima na temelju tog akta. Pojedinaac može dobiti financijsku pomoć samo ako je njegov predmet obuhvaćen područjem primjene programa te prođe provjeru imovinskog stanja i osnovanosti. Osim što pruža pravnu pomoć u izravnom osobnom kontaktu, Agencija za pravnu pomoć daje besplatne, povjerljive i neovisne pravne savjete putem dežurne linije za pomoć. Od travnja 2013. osobe koje traže pomoć zbog problema povezanih s dugovima, posebnim obrazovnim potrebama i diskriminacijom sve zahtjeve za pravnu pomoć moraju, uz ograničene iznimke, podnijeti putem središnje savjetodavne telefonske linije. Sva se pomoć pruža telefonom, osim ako se procijeni da savjetovanje telefonom nije prikladno za stranku.
4. Pravna pomoć u kaznenim stvarima dostupna je pojedincima koji su pod istragom ili su optuženi za kaznena djela. Agencija za pravnu pomoć odlučuje o tome ispunjavaju li pojedinci uvjete za primanje pravne pomoći u kaznenim stvarima. Na magistratskom sudu optuženik ima pravo na pravnu pomoć ako prođe provjeru imovinskog stanja te zadovoljava test „pravnog interesa”. Optuženici koji čekaju suđenje na Krunskom sudu automatski zadovoljavaju test „pravnog interesa”. Iako svi optuženici ispunjavaju uvjete za pravnu pomoć, moraju proći provjeru imovinskog stanja te se od njih može zatražiti da sudjeluju u pokrivanju troškova svojeg predmeta iz vlastitih primanja i/ili kapitala. Optuženicima koji su sudjelovali u pokrivanju troškova te su potom oslobođeni krivnje ti će troškovi biti nadoknađeni s kamatama.
5. Ako neka osoba smatra da su joj povrijeđena prava iz Europske konvencije o ljudskim pravima i namjerava pokrenuti postupak pred Europskim sudom za ljudska prava, može se koristiti nizom raspoloživih programa za pravno savjetovanje i pomoć. U okviru sustava pravne pomoći osobi u početnim fazama tužbe može pomoći iskusni pravni savjetnik (solicitor / legal advisor). Ako Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu prihvati tužbu, tužitelj može dobiti financijsku pomoć neposredno iz Strasbourga. O tome ima li tužitelj na to pravo odlučuje se na temelju toga bi li imao pravo na besplatnu pravnu pomoć u vlastitoj zemlji.
6. U nizu urbanih područja pravni centri (law centres) pružaju usluge pravnog savjetovanja i zastupanja koje ovisno o raspoloživim sredstvima mogu biti besplatne. U tim pravnim centrima, koji se financiraju iz različitih izvora (koji često uključuju tijela lokalne vlasti), obično su zaposleni plaćeni pravници na puno radno vrijeme, ali u mnogima od njih rade i socijalni radnici. Oni velik dio vremena posvećuju poteškoćama s kojima se ljudi susreću u vezi sa stanovanjem, zapošljavanjem, socijalnom sigurnošću i imigracijom. Besplatno savjetovanje pruža se i u uredima za savjetovanje građana (Citizens Advice Bureaux), centrima za savjetovanje potrošača i stambeno savjetovanje te centrima za stručno savjetovanje koje vode različite dobrovoljne organizacije. Pravni centar za izbjeglice (Refugee Legal Centre) i Savjetodavna služba za imigrante (Immigration Advisory Service) financiraju se iz proračuna i pružaju besplatno savjetovanje i pomoć tražiteljima azila, a Pravni centar za izbjeglice osim toga pruža i besplatno savjetovanje te pomoć osobama koje imaju pravo žalbe u pitanjima imigracije.

Žrtve kaznenih djela

1. U Pravilniku o postupanju sa žrtvama kaznenih djela („Pravilnik o postupanju sa žrtvama”, Code of Practice for Victims of Crime) navode se informacije, potpora i usluge koje žrtve mogu očekivati od pravosudnih i policijskih tijela u Engleskoj i Walesu u svim fazama postupka. Pravilnik o postupanju sa žrtvama napisan je jednostavnim engleskim jezikom i namijenjen je žrtvama kaznenih djela. Iz Pravilnika žrtve također mogu saznati kako podnijeti pritužbu ako ne prime ono na što prema Pravilniku imaju pravo. Uvođenjem Povelje o svjedocima (Witness Charter) i svjedocima je osiguran sličan paket usluga, čija razina kvalitete, međutim, nije zakonski regulirana. U Sjevernoj Irskoj objavljen je poseban Pravilnik o postupanju sa žrtvama kaznenih djela (Code of Practice for victims of crime) u kojem se utvrđuje razina usluga koje se žrtvama trebaju pružiti dok su u kontaktu sa sjevernoirskim kaznenim pravosuđem te se objašnjavaju načini podnošenja prigovora. Taj će se Pravilnik zamijeniti novom zakonom propisanom Poveljom o žrtvama. Sve žrtve prijavljenih kaznenih djela imaju pristup letku „Žrtve kaznenih djela” (Victims of crime), koji sadržava praktične savjete o tome što žrtva kaznenog djela treba učiniti nakon što se zločin dogodio. U njemu se na jednostavan način objašnjavaju policijski i sudski postupci, način podnošenja zahtjeva za odštetu te ostale vrste raspoložive pomoći.
2. U Engleskoj i Walesu žrtve imaju pravo i na potporu kako bi im se pomoglo, koliko je to moguće, da se nose s posljedicama kaznenog djela te da se od njih oporave. Žrtve na te usluge upućuje policija, a mogu ih zatražiti i same. Većina usluga za potporu žrtvama pruža se lokalno na zahtjev povjerenika za policiju i kaznena djela, a financira ih vlada.
3. Ako Služba krunskog tužiteljstva (Crown Prosecution Service) odbije kazneni progon, žrtve u Engleskoj i Walesu mogu podnijeti privatnu tužbu, što se u praksi, međutim, tek rijetko događa. Žrtve mogu podnijeti i tužbu građanskom sudu radi odštete. Sudski je postupak jednostavniji, tako da i osobe bez pravnog znanja mogu zatražiti pokretanje postupka u sporovima male vrijednosti radi naknade gubitka ili štete.

4. Sudovi mogu počinitelju naložiti da u slučaju osuđujuće presude žrtvi plati odštetu zbog tjelesne ozljede, gubitka ili štete koje je nanio svojim kaznenim djelom. U Engleskoj i Walesu sudovi su dužni u svakom relevantnom slučaju razmotriti odgovarajuću odštetu, a u slučaju da se odšteta ne dodijeli, navesti odgovarajuće razloge. Ako sud smatra prikladnim odrediti novčanu kaznu i odštetu, ali počinitelj nema dovoljno sredstava da plati i jedno i drugo, prednost bi trebalo dati odšteti. Jednako tako, ako sredstva počinitelja nisu dostatna, odšteta ima prednost pred naknadom za žrtve.
5. Žrtve koje su pretrpjele štetu zbog nasilnog kaznenog djela počinjenog u Engleskoj, Walesu ili Škotskoj, a koje ispunjavaju kriterije u pogledu boravišta i nacionalnosti ili druge kriterije, mogu u okviru Sustava odštete za žrtve nasilnih kaznenih djela (Criminal Injuries Compensation Scheme) podnijeti zahtjev za naknadu štete iz javnih sredstava. Naknada štete temelji se na tarifi dodjele odštete: plaćanja sežu od 1000 GBP do maksimalnog iznosa od 500 000 GBP za žrtve najtežih ozljeda.
6. Za Sjevernu Irsku vrijede posebna pravila. Ondje se pod određenim okolnostima naknada štete iz javnih sredstava može platiti za ozljede izazvane nasilničkim kaznenim djelima i za namjerno nanесenu materijalnu štetu, uključujući gubitak dobiti koji je iz toga proizašao.

Nacionalne institucije za ljudska prava

Komisija za zaštitu jednakosti i ljudskih prava (Equality and Human Rights Commission, EHRC)

Ta organizacija s uredima u Londonu, Manchesteru, Glasgowu i Cardiffu ima zakonsku obvezu promicanja i nadziranja ljudskih prava te zaštite, provedbe i promicanja jednakosti po sljedećih devet „zaštićenih” osnova: dob, invaliditet, spol, rasa, vjera i svjetonazor, trudnoća i majčinstvo, brak i registrirano partnerstvo, seksualno opredjeljenje i promjena spola.

Ona se obično ne bavi pojedinačnim pravnim predmetima osim ako su od strateškog značaja, primjerice za tumačenje zakona. Međutim, može vas uputiti na najprikladnija mjesta na kojima možete dobiti pomoć u vezi sa svojim slučajem.

EHRC je osnovan 1. listopada 2007. Njegova je zadaća zalagati se za jednakost i ljudska prava svih građana, raditi na uklanjanju diskriminacije, smanjenju nejednakosti, zaštititi ljudskih prava i izgradnji dobrih odnosa među zajednicama kako bi se svakome osigurala pravedna prilika za sudjelovanje u društvu. Njegove ovlasti protežu se na Englesku, Wales i Škotsku, no u Škotskoj djeluje zasebno Škotsko povjerenstvo za ljudska prava. EHRC objedinjuje djelatnosti triju prethodnih komisija u Velikoj Britaniji za zaštitu jednakosti (rasna jednakost, jednakost spolova i prava osoba s invaliditetom), a preuzima i nadležnost za nova područja zakona o sprečavanju diskriminacije (dob, seksualno opredjeljenje i vjera odnosno svjetonazor) te za zaštitu ljudskih prava. EHRC ima ovlasti provedbe zakonskih propisa za zaštitu jednakosti, a zadaća mu je promicati poštovanje britanskog Zakona o zaštiti ljudskih prava (Human Rights Act, HRA).

 [Jednakost i ljudska prava](#)

 [Pomoć i savjeti](#)

Savjetodavna i potporna služba za jednakost (Equality Advisory and Support Service, EASS)

Besplatni telefon: + 44 808 800 0082

SMS telefon: + 44 808 800 0084

Besplatna poštanska adresa: FREEPOST EASS HELPLINE FPN6521

Pravobranitelj

Pravobranitelj parlamenta i zdravstvene službe (Parliamentary and Health Service Ombudsman)

Taj pravobranitelj pruža usluge javnosti tako što provodi neovisna istraživanja prigovora na neprimjereno ponašanje državne uprave, niza drugih javnih tijela u Ujedinjenoj Kraljevini te nacionalne zdravstvene službe (National Health Service, NHS) u Engleskoj, kao i na manjkavost usluga spomenutih tijela.

 [Pravobranitelj parlamenta i zdravstvene službe](#)

Služba za korisničku podršku: + 44 345 015 4033, radno vrijeme: od 8.30 (GMT) do 17.30 (GMT) od ponedjeljka do petka

Posebna tijela za zaštitu ljudskih prava

Pravobranitelj za prava djeteta

1. Povjerenica za djecu u Engleskoj

Anne Longfield OBE povjerenica je za djecu u Engleskoj. Povjerenica i njezin tim brinu se za to da odgovorne odrasle osobe poslušaju glas djece i mladih.

Mjesto povjerenika za djecu uvedeno je [Zakonom o djeci iz 2004.](#) (Children Act 2004), a svrha mu je promicanje stajališta djece i mladih do 18 godina starosti (odnosno do 21 godine starosti u slučaju mladih osoba pod skrbištvom ili s poteškoćama u učenju).

[Povjerenica za djecu u Engleskoj](#)

Podaci za kontakt

Children's Commissioner for England
Sanctuary Buildings
20 Great Smith Street
London
SW1P 3BT

Telefon: + 44 20 7783 8330

2. Povjerenica za djecu u Walesu

Sally Holland povjerenica je za djecu u Walesu. Njezina je uloga zauzimati se za djecu i mlade te zastupati njihove interese. Ona se brine za sigurnost djece i mladih te radi na tome da oni razumiju svoja prava i mogu ih ostvariti. U svemu što radi mora voditi računa o dječjim pravima i Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta.

[Povjerenica za djecu u Walesu](#)

Podaci za kontakt

Children's Commissioner for Wales
Oystermouth House
Phoenix Way
Llansamlet
Swansea
SA7 9FS

Tel.: +44 1792 765600

Faks: +44 1792 765601

Opći ciljevi rada:

- promicanje boljeg razumijevanja prava djeteta
- preispitivanje primjerenosti i učinkovitosti zakonskih propisa, praksi i usluga koje se odnose na djecu i mlade
- savjetovanje vlade i mjerodavnih ustanova o pravima i najboljim interesima djece i mladih
- pojašnjavanje uloge povjerenika među djecom, njihovim roditeljima ili skrbnicima te dionicima
- utvrđivanje stajališta djece i mladih u vezi s pitanjima koja utječu na njihov život
- održavanje i daljnji razvoj učinkovitih upravljačkih mehanizama u skladu s najboljom praksom kako bi se maksimizirala djelotvorna, učinkovita i ekonomična upotreba resursa.

Data Protection Body

1. Povjerenik za pravo na pristup informacijama (The Information Commissioner)

Ured Povjerenika za pravo na pristup informacijama neovisno je tijelo Ujedinjene Kraljevine osnovano s ciljem poštovanja prava na pristup informacijama u interesu javnosti. Ono promiče transparentnost informacija kojima raspolažu javna tijela i zaštitu podataka pojedinaca.

Podaci za kontakt:

Information Commissioner's Office
Wycliffe House
Water Lane
Wilmslow
Cheshire SK9 5AF

Tel.: 0303 123 1113 (ili 01625 545745 ako ne želite nazvati broj koji počinje s „03“ ili +44 1625 545745 ako zovete iz inozemstva)

 [Ured Povjerenika za pravo na pristup informacijama](#)

2. Povjerenik za pravo na pristup informacijama – područni ured

Wales

Information Commissioner's Office – Wales

Cambrian Buildings

Mount Stuart Square

Cardiff CF10 5FL

Tel.: 029 2044 8044

Faks: 029 2044 8045

E-pošta: wales@ico.gsi.gov.uk

Ostala tijela

1. Web-mjesto – gov.uk

Službeno web-mjesto vlade Ujedinjene Kraljevine namijenjeno građanima Ujedinjene Kraljevine.

Web-mjesto: [GOV.UK](http://gov.uk)

2. Savjetodavna služba za građane (Citizens Advice Service)

Savjetodavna služba za građane pomaže građanima u rješavanju pravnih, novčanih i drugih poteškoća tako što pruža besplatno, neovisno i povjerljivo savjetovanje te vrši utjecaj na donositelje političkih odluka.

 [Savjetodavna služba za građane](#)

 [Podaci za kontakt Savjetodavne službe za građane](#)

3. Služba za pravne savjete u građanskim stvarima (Civil Legal Advice)

Služba za pravne savjete u građanskim stvarima (CLA) besplatna je i povjerljiva savjetodavna služba u Engleskoj i Walesu dostupna osobama koje imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć. Pravna pomoć dostupna je u slučajevima koji se odnose na sljedeće:

- pritužbe povezane sa socijalnom pomoći
- dugovanje zbog kojeg biste mogli izgubiti dom
- posebne obrazovne potrebe
- stanovanje
- pitanja diskriminacije
- pomoć i savjete za žrtve nasilja u obitelji
- pitanja povezana s djetetom pod skrbništvom.

Kako bi se ustanovilo imate li pravo na pravnu pomoć, morat ćete odgovoriti na opća pitanja o svojem pravnom problemu i financijskoj situaciji. Od travnja 2013. osobe koje traže pomoć zbog problema povezanih s dugovima, posebnim obrazovnim potrebama i diskriminacijom sve zahtjeve za pravnu pomoć moraju, uz ograničene iznimke, podnijeti putem središnje savjetodavne telefonske linije. Sva se pomoć pruža telefonom, osim ako se procijeni da savjetovanje telefonom nije prikladno za stranku.

Podaci za kontakt

Telefon: 0845 345 4345

Telefon za osobe oštećenog sluha: 0845 609 6677

Od ponedjeljka do petka od 9.00 do 20.00

Subotom od 9.00 do 12.30

 [Služba za pravne savjete u građanskim stvarima](#)

4. Povjerenik za žrtve (The Victims' Commissioner)

 [Povjerenik za žrtve](#)

Uloga je povjerenika za žrtve promicanje interesa žrtava i svjedoka, poticanje dobre prakse u postupanju s njima i redovno preispitivanje Pravielnika o postupanju sa žrtvama, u kojem su utvrđene usluge koje žrtve mogu očekivati.

Po zakonu povjerenik se ne smije uplitati u konkretne slučajeve, ali može svjedoke i žrtve uputiti na mjesta na kojima mogu dobiti najbolje savjetovanje i podršku.

5. Ured povjerenika za pitanja imigracije (The Office of the Immigration Services Commissioner)

Podaci za kontakt:

5th Floor
Counting House
53 Tooley Street
London
SE1 2QN
Telefon: 0845 000 0046

Ured povjerenika za pitanja imigracije (OISC) neovisno je javno tijelo koje nije podređeno ni jednom ministarstvu, a osnovano je u okviru Zakona o imigraciji i azilu iz 1999. (Immigration and Asylum Act 1999).

Glavna područja nadležnosti OISC-a jesu:

- zakonsko uređenje rada savjetnika za imigraciju
- promicanje dobre prakse utvrđivanjem standarda
- zaprimanje i razmatranje pritužbi o osobama koje pružaju savjete u pitanjima imigracije
- pokretanje kaznenog progona protiv osoba koje djeluju izvan zakona
- nadzor rada osoba koje pružaju savjete u pitanjima imigracije, a koji provode imenovana stručna tijela.

OISC ne pruža savjetovanje u pitanjima imigracije niti preporučuje ili podržava određene savjetnike.

OISC surađuje s nizom organizacija, uključujući strukovna udruženja, sudove posebne namjene, Agenciju Ujedinjene Kraljevine za zaštitu granica te dobrovoljne organizacije.

Za više informacija posjetite stranicu [🌐](#) Ureda povjerenika za pitanja imigracije.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 24/07/2017